MMM-inschatting

Gespreksmethodiek voor mensen met een migratieachtergrond

VAD

MMM-INSCHATTING

WAT Je probeert in gesprek met de bewoner zicht te krijgen op hoe riskant zijn gebruik is, wat, hoe vaak en hoeveel hij gebruikt, maar ook in welke mate zijn gebruik een impact heeft op verschillende levensdomeinen. Met behulp van vragen uit het MMM-model krijg je een beter zicht hierop. Het alcohol- of druggebruik staat immers nooit op zich en wordt steeds beïnvloed door zowel het middel, de mens (de gebruiker) en zijn milieu. Deze factoren kunnen de bewoner extra kwetsbaar maken voor de negatieve gevolgen van zijn gebruik.

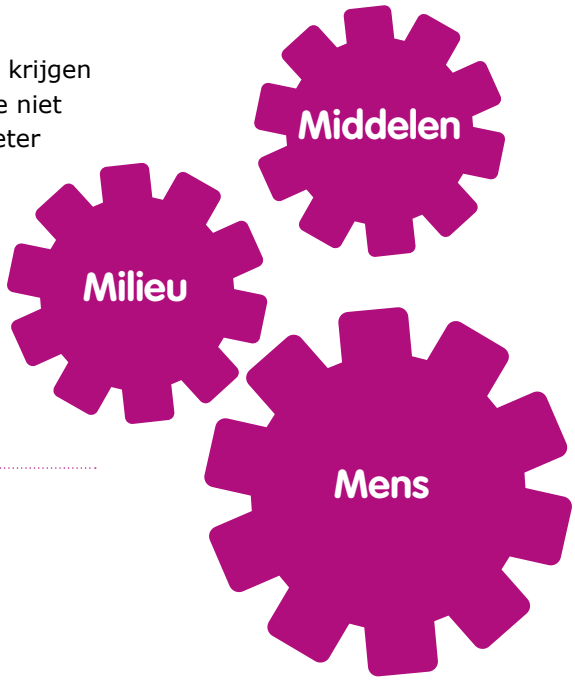
DOEL Gebruik inschatten.

WIE Eén bewoner.

AAN DE SLAG

STAP 1

Probeer in gesprek een antwoord te krijgen op onderstaande vragen. Je hoeft ze niet een voor een te stellen, je kan er beter doorheen je gesprek een antwoord op proberen vinden. Neem ook de zaken die reeds besproken werden en de kennis die je al verkreeg in vorige gesprekken zeker mee in je inschatting.

AAN DE SLAG

MENS: Persoonlijke factoren

- Wat is zijn mening over zijn gebruik? Wat zijn z'n verwachtingen?
- Wat zijn z'n waarden en normen (bv. wat is zijn idee over het gebruik van leeftijds-genoten)?

  Positief staan tegenover alcohol- of druggebruik vormt een risicofactor.

- Waarom gebruikt hij?
- Op welke momenten gebruikt hij?

  Gebruikt de bewoner uit positieve overwegingen (voor de gezelligheid, omdat het leuk is) of uit negatieve overwegingen (om problemen te vergeten, uit eenzaamheid of verveling, om rustiger te worden, om goed te kunnen functioneren). Gebruik uit negatieve overwegingen weegt zwaarder door als risicofactor.

- Hoe is zijn zelfvertrouwen en zijn vertrouwen in anderen? Hoe is zijn weerbaarheid? Heeft hij psychische problemen?

  Depressie, angststoornis of psychose vormt een risicofactor. Zo ook trauma, rouw, verveling en werkloosheid. Maar deze zijn soms ook eigen aan de doelgroep van asielzoekers. Vaak gebruiken mensen met (psychische) problemen drugs om hun last te verminderen. Zelfmedicatie kan dus een risicofactor zijn.

- Hoe oud is hij? Hoe oud was hij toen hij begon?
- Hoe is zijn fysieke conditie? Heeft hij gezondheidsproblemen?

  Hoe jonger de beginleeftijd, hoe risicovoller. Moeilijkheden met impulscontrole en weinig rekening houden met langetermijngevolgen (doorgaans bij jongeren), brengt meer risico mee. Ook geslacht en lichaamsbouw zijn bepalend. Als het lichaam van de bewoner bv. snel alcohol afbreekt en tolerantie ontwikkelt (meer nodig om hetzelfde effect te verkrijgen), heeft hij een groter risico op alcoholproblemen.

MIDDEL: Factoren van de drug

- Om welk product gaat het? Hoe werkt het in op de hersenen? Hoe verslavend werkt het?
- Hoeveel en hoe vaak gebruikt hij?

  Sommige middelen (zoals alcohol, heroïne, slaap- en kalmeringsmiddelen) brengen bij het stoppen ontwenningsverschijnselen mee. Dit kan ervoor zorgen dat men sneller opnieuw gaat gebruiken. Hoe langer en frequenter de bewoner gebruikt, hoe groter de risico's en de impact op z'n functioneren zullen zijn. Langdurig gebruik zorgt voor een verandering in de werking van het beloningssysteem in de hersenen, waardoor de drang steeds sterker wordt en de controle over het gebruik minder.

- Hoe neemt hij de drug in (roken, injecteren, slikken, snuiven, …)?

  De manier van gebruiken kan risico's met zich meebrengen. Zo is er het risico op infecties bij injecteren of het risico op longkanker bij roken.

- Welke kost gaat ermee gepaard?

MILIEU: Omgevingsfactoren

- Zijn er familieleden of vrienden die ook gebruiken?
- Wat is de invloed van zijn cultuur of herkomstland op zijn gebruik?
- Waar en wanneer gebruikt hij? Het gaat om de directe, concrete omgeving.
- Gebruikt hij alleen of samen met anderen?

Familieleden of vrienden die gebruiken of een cultuur of herkomstland waarin gebruik vaak voorkomt of die er positief tegenover staat, vormen een risicofactor. Zij geven de bewoner namelijk een norm mee. Zij bepalen voor hem wat al dan niet als problematisch wordt gezien.

- Hoe is zijn relatie met kamergenoten of gezinsleden?
- Hoe is zijn relatie met begeleiders in het opvangcentrum?
- Krijgt de bewoner psychologische hulp, wordt hierin over alcohol- en druggebruik gepraat?

Betrokkenheid van ouders, vrienden, begeleiders, vertrouwenspersonen of hulpverleners zoals psychologen, is belangrijk en kan een beschermende factor zijn. Weinig betrokkenheid, weinig begrenzing en weinig toezicht vormen een risicofactor.

STAP 2

Geef weer hoe jij het gebruik van de bewoner inschat. Maar vraag eveneens wat zijn mening is hierover. Hoe reageert hij? Erkent hij de inschatting? Probeer samen te bekijken hoe jullie verder kunnen gaan.

- Afhankelijk van je inschatting en zijn reactie erop kan je de stap zetten naar het werken aan verandering (probeer bv. samen tot een doelbepaling te komen) of naar een doorverwijzing.
- Het MMM-model helpt je het gebruik van de bewoner te inventariseren, maar geeft je geen wetenschappelijke indicatie van ernst. Heb je het gevoel dat je de situatie nog onvoldoende kan inschatten, probeer dan samen te bekijken of het nog aangewezen is om er een beter zicht op te krijgen a.d.h.v. een screeningsinstrument.

NOOT: Het is vaak moeilijk in te schatten hoe problematisch het gebruik van een bewoner is. Je bent enerzijds altijd afhankelijk van de informatie die de bewoner je verschaft, waardoor je dan ook nooit volledige zekerheid kan hebben. Het is eigen aan gebruikers om hun gebruik te minimaliseren, zonder dat zij de bewuste intentie hebben erover te liegen. Anderzijds is het gebruik van een bewoner nooit eenduidig op te delen in problematisch of niet-problematisch. Er zijn heel wat nuances tussenin die ervoor zorgen dat dit geen zwart-witverhaal is.

MMM-inschatting

Colofon

Auteurs
Jolien Vancoillie, projectmedewerker VAD
Kaatje Popelier, projectmedewerker VAD
Femke Decoster, projectmedewerker VAD

Lay-out
Mojoville [www.mojoville.be]

Verantwoordelijke uitgever
dr. H. Peuskens, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
© 2025

VAD, Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs
Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
T 02 423 03 33 | vad@vad.be | www.vad.be
Ondernemingsnummer: 0424.327.587.
RPR Brussel

Het gebruik van (delen van) deze publicatie is toegestaan mits behoud van visie en doelstellingen van de publicatie, met duidelijke bronvermelding en als er geen financiële winst mee beoogd wordt.